

Upotreba zvučnih i grafičkih elemenata Excela

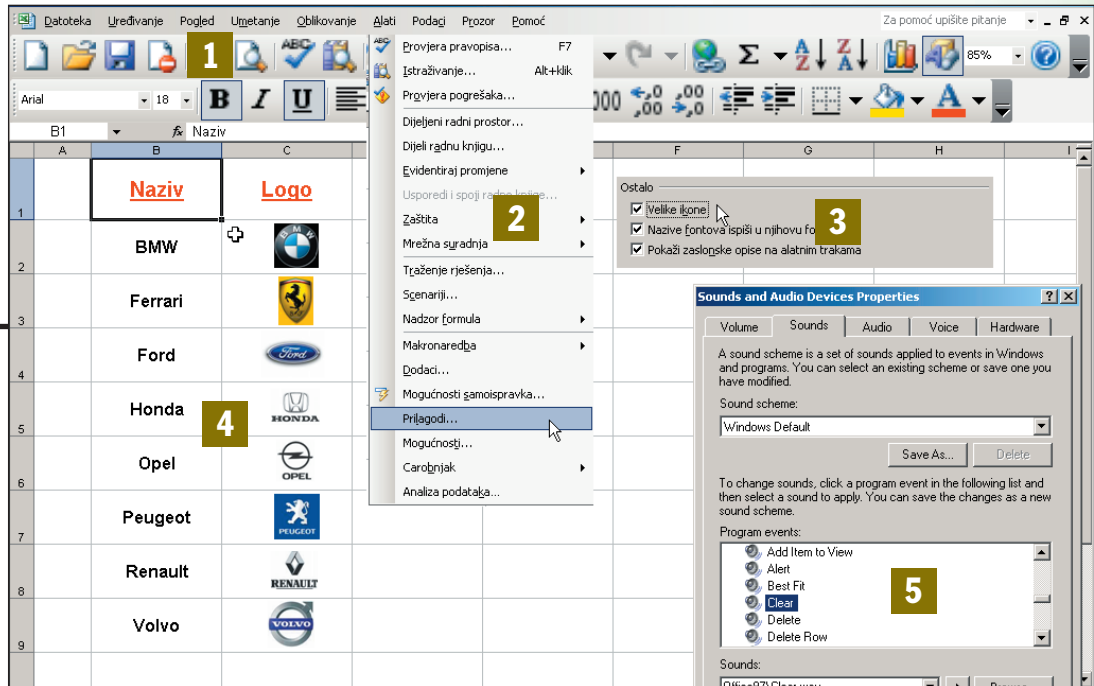
Ton molim, a može i malo slike

Brojnim aktivnostima u Excelu moguće je pridodati zvuk. Slično, određeni grafički elementi mogu se rabiti preglednije ili učinkovitije

piše: Vedran Ivančić

u Excelu, poput drugih programa iz uredskog paketa Office, moguće je na određeni način koristiti zvuk. Raspon ugrađenih mogućnosti korištenja zvučnih informacija prilično je velik. Osnovni preduvjet tome jest da računalo korisnika sadrži zvučnu karticu te, naravno, zvučnike. U današnje vrijeme ti su uvjeti redovito ispunjeni i stoga doista nema prepreke za dodatan, multimedijalni angažman Excela.

Ponajprije, zvukovi se mogu rabiti za kontrolu rada u Excelu. Pojedine aktivnosti, primjerice uporaba gumbi s alatima, time će postati ozvučene. Koji će to biti zvukovi, ovisit će, naravno, o volji korisnika. Zvuk je dalje moguće umetnuti kao zaseban objekt, zvučnu datoteku Excela koju svaki odgovarajući program može reproducirati. Štoviše, to može biti multimedijalna datoteka poput, primjerice, filma. Pjesme se mogu odsvirati i više puta, već ovisno željenim o postavkama. Za korištenje svih mogućnosti u tom smislu zgodno je pogledati dobro napisanu knjigu pomoći Excela, a ovdje ćemo se zadržati samo na osnovnim mogućnostima.

- 1 Velike ikone:** Ukoliko je potrebno, ikone na gumbima alata moguće je znatno povećati.
- 2 Prilagodi alate:** Otvara dijaloški okvir Prilagodba, za prilagođavanje Excela specifičnim potrebama korisnika.
- 3 Kartica Mogućnosti:** Postavljanjem potvrdne kvačice uz istoimenu opciju ikone gumba, povećat će se.

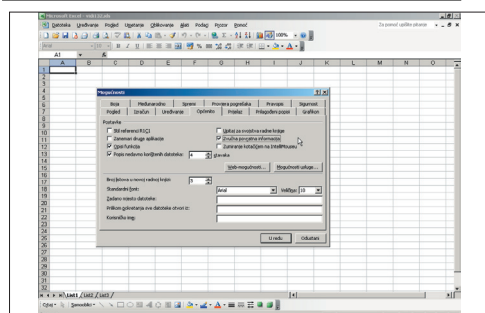
- 4 Sortiranje liste:** Ukoliko sadrži grafičke elemente, potrebno je obratiti pažnju na nekoliko uvjeta kako bi sortiranje proteklo ispravno.
- 5 Zvučno sučelje:** Aktivira se unutar Excela, ali prilagođava putem dijaloškog okvira Sounds... u Control Panelu (Upravljačka ploča).

O radu s grafičkim elementima dat ćemo vam dva korisna savjeta. Prvi se odnosi na mogućnost prilagodbe veličine ikona gumbi na alatnim trakama, a drugi na ispravno sortiranje podataka u Excel listama koje sadrže grafičke elemente, primjerice logotipe tvrtki. Ikone gumbi valja povećati kada se rabe visoke

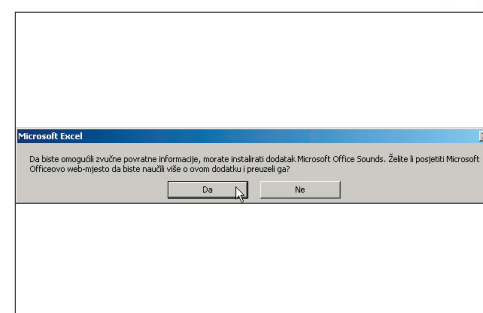
rezolucije na razmjerno malim monitorima. Tada na ekran stane mnoštvo podataka, kojima je jednostavnije rukovati, no čitkost gumbi može biti smanjena. S druge pak strane, sortiranje podataka koji obuhvaćaju grafičke elemente nije automatsko. Excelu treba napomenuti da pripazi na postojanje tih elemenata.

Zvučna povratna informacija

Mogućnost da određenu aktivnost, primjerice klik mišem na neki gumb, Excel označi zvučnim signalom naziva se zvučna povratna informacija. Ta mogućnost može biti od koristi, primjerice, pri obradi velikih količina informacija, kako bi korisnik mogao znati (čuti) kada je taj posao završen.

1: Da bi korisnik aktivirao mogućnost korištenja zvukova u Excelu, potrebno je najprije u izborniku Alati odabrati opciju Mogućnosti. Unutar istoimenog prozora koji će se pojaviti, potrebno je zatim na kartici Opcenito staviti potvrdnu kvačicu uz Zvučna povratna informacija. Kliknuti zatim na gumb U redu. Valja napomenuti da svi programi iz paketa Office sadrže istu mogućnost te da se ona primjenjuje istovremeno na sve njih.

2: Ukoliko mogućnost zvučne povratne informacija aktivirate po prvi put, Excel će vas obavijestiti kako ju je najprije potrebno instalirati. Da biste pak to učinili valja se prvo spojiti na Internet. Zatim kliknite na gumb U redu i Excel će na Microsoftovim stranicama pronaći i na vaše računalo spustiti potreban softver. Prije toga valja proći dosadnu validaciju izvornosti instalacije paketa Office, ali sve je gotovo za manje od pet minuta.

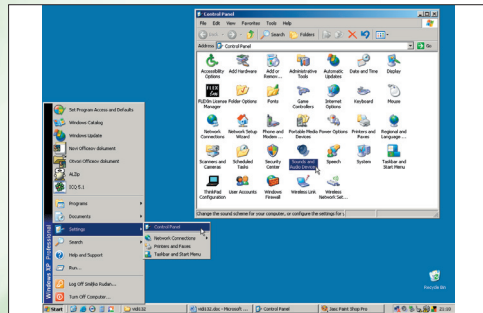

3: U konačnici, s Microsoftovih stranica na vaše računalo stići će mali program jednostavnog naziva Sounds.exe. Njegovim pokretanjem započinje instalacija; postupak je standardan, automatiziran i uskoro dovršen. Vaš Excel, ali i ostali Office programi sada su bogatiji za zanimljivo zvučno sučelje. Mogućnost zvučne povratne informacije isključuje se na istom mjestu, uklanjanjem potvrdne kvačice.

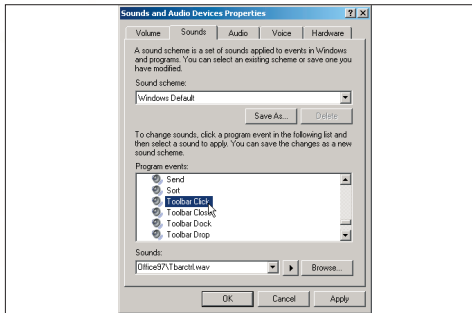
SAVJETI EXCEL

Izmjena i prilagodba zvučnih znakova

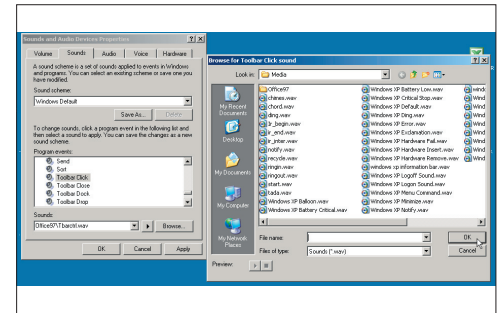
Zvučne signale koji označavaju pojedinu akciju unutar Excela (i Officea) moguće je detaljno prilagoditi potrebama korisnika. Štoviše, moguće ih je prilagoditi umjetničkim i kreativnim nastojanjima korisnika jer su mogućnosti dostatne za stvaranje cijele male filharmonije unutar Excela.

1: Prvo što valja napomenuti jest to da se upravljanje, dakle postavljanje i odabir zvukova ne obavlja unutar Excela, već putem Control Panela u engleskoj, tj. Upravljačke ploče u hrvatskoj inačici Windowsa. Drugim riječima, nove postavke odnose se i na druge Windows programe. Stoga redom valja kliknuti na gumb Start, zatim Settings i onda Control Panel. Konačno, treba odabrati Sounds and Audio Devices grupu alata.

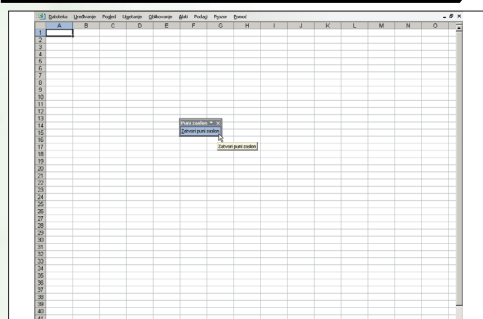
2: Pojavit će se prozor Sound and Audio Devices Properties unutar kojeg treba razmatrati opcije na kartici Sounds. Grupirane su u tri cjeline. *Sound scheme* označava skup definiranih zvukova koje svaki korisnik može prilagoditi po svojoj želji. Unaprijed su definirana samo dva skupa zvukova, tzv. sheme: standardni Windows zvukovi i shema bez ikakvih zvukova. Niže su popisane akcije kojima je moguće pridružiti određeni zvuk.

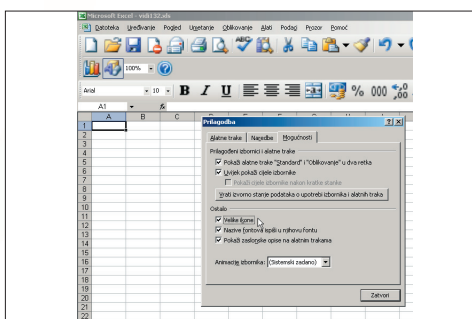
3: Na samome dnu je naziv zvučne datoteke koja je pridružena odabranoj akciji, primjerice Thbarclrl.wav koja je pridružena akciji Toolbar Click i izvodi se kada korisnik klikne mišem na traku s alatima. Odmah desno, horizontalni trokutić omogućuje preslušavanje pripadajućega zvuka. I konačnim, gumbom Browse možemo svakoj akciji pridružiti posve proizvoljnu wav zvučnu datoteku, dakle čak i neku pjesmu, snimak, simfoniju.

Povećanje prikaza alatnih traka i izbornika

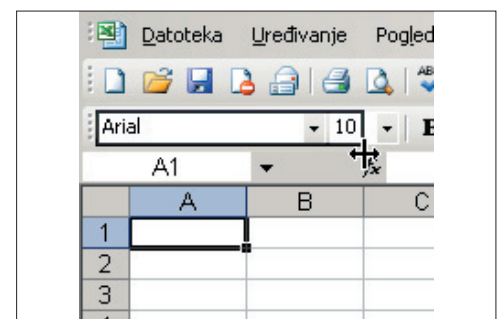
Povećanjem rezolucije, odnosno broja piksela na ekranu, trake s alatima i ostali dijelovi radne površine Excela relativno se smanjuju. Takav prikaz koristan je kod rada s velikom količinom podataka koju treba premješati, kopirati ili obrađivati. Korisno je pritom povećati prikaz najkorisnijih alata.

1: Više je načina na koji je moguće povećati vidljivi dio površine radnog lista. Primjerice zumiranjem pomoću istoimenog alata, gdje se u postoci odabire povećanje. Zatim povećanjem rezolucije ekrana, a dobar je i način prikaza Punog zaslona kada Excel osim rešetke radnog lista na ekranu ostavlja tek padajuće izbornike. Alatne trake moguće je dodati naknadno. Odaberite istoimenu opciju u padajućem izborniku Pogled.

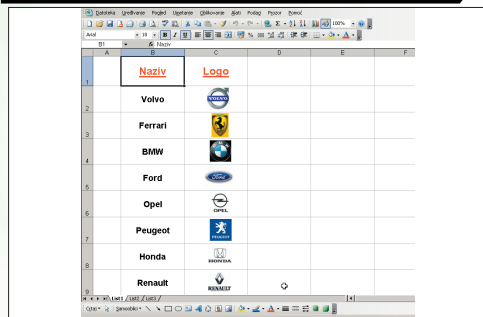
2: Neovisno o razlozima zbog kojih bi trake s alatima postale presitne za korištenje, uvijek ih je moguće povećati. U padajućem izborniku Alati odaberite opciju Prilagodi. Pojavit će se dijaloški okvir Prilagodba na kojem valja odabrati karticu Mogućnosti. Sada valja postaviti potvrđnu kvačicu uz opciju Velike ikone. Rezultat se odmah vidi na ekranu - gumbi trenutačno postaju dvostruko veći.

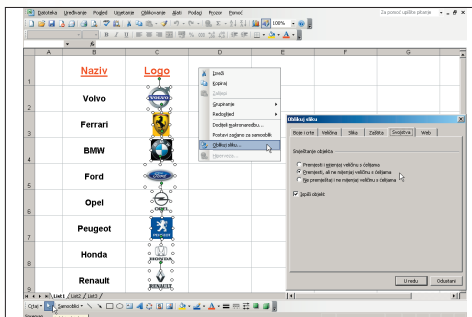
3: Moguća je i još jedna vrsta povećanja prikaza. Naime, moguće je proširiti širinu padajućih popisa na alatnoj traci. To se čini na sličan način. Potrebno je redom odabrati izbornik Alati i Prilagodba, odnosno otvoriti dijaloški okvir Prilagodba. Sada valja mišem kliknuti na odabrani padajući popis. Kada strelica promijeni izgled uz rub popisa, valja opet kliknuti mišem te proširiti padajući popis na željenu širinu.

Sortiranje grafičkih objekata

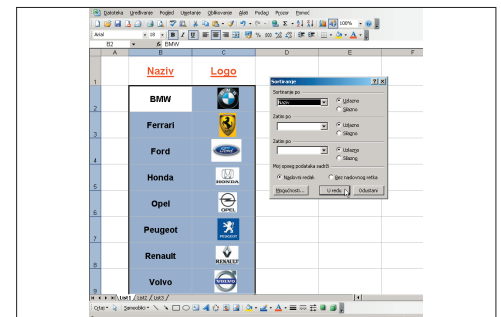
Excel liste predstavljaju uređeni skup podataka koji je stoga lako uređivati, sortirati, filtrirati i drugačije obrađivati. No manje je poznato da nema nikakvih prepreka listi dodati i grafičke objekte. Funkcionalnost Excel liste time se nipošto ne smanjuje, štoviše, ona dobiva na atraktivnosti.

1: Jednostavna lista koja sadrži grafičke elemente, u ovom slučaju logotipe, prikazana je slikom. Stupac B sadrži naziv, a stupac C sadrži logotip odgovarajućeg proizvođača automobila. Uočite osnovni uvjet za uspješno sortiranje takve liste, primjerice po abecednom redu. Grafički elementi moraju pristajati u zasebne ćelije. Moraju dakle biti uži od stupca i niži od retka u kojemu se nalaze.

2: Dalje, potrebno je označiti (odabrati) sve grafičke objekte. Na alatnoj traci Crtanje kliknite na ukošenu bijelu strelicu, odnosno alat Odabir objekta. Zatim označite mišem sve logotipe. Kliknite desnom tipkom miša na njih i odaberite Oblikuj sliku. Na kartici Svojstva stavite potvrđnu kvačicu uz opciju Premjesti, ali ne mijenjajte veličinu s ćelijama. Kliknite na gumb U redu.

3: Ukoliko su logotipi označeni (odabrani), isključite alat Odabir objekta tako da još jednom kliknete na nj. Sada je Excel listu moguće uređivati na uobičajene načine. Sortirat ćete je po abecednom redu, tako da u izborniku Podaci odaberete Sortiranje, nakon što ste označili sve ćelije liste, uključujući logotipe. Označiti treba i prazne stupce ili retke ako postoje! Sortirajte podatke po stupcu s nazivima proizvođača.